

АНОТАЦІЯ

**Прибилова Г. В., «Шляхи зниження собівартості продукції підприємства
(на прикладі ПАТ «Одескабель»)»**

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка підприємства та організація підприємницької
діяльності»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – ПАТ «Одескабель», підприємство кабельної промисловості.

У роботі розглядаються теоретичні основи економічної сутності собівартості продукції підприємства, досліджена класифікація витрат та види собівартості.

Проаналізовано техніко-економічні та показники собівартості продукції ПАТ «Одескабель» в динаміці років.

Запропоновано та обґрунтовано шляхи зниження собівартості продукції ПАТ «Одескабель».

Ключові слова: витрати, собівартість продукції, підприємство, аналіз, витрати на 1 гривню реалізованої продукції, ефективність.

ANNOTATION

**Prybylova H., «Ways to reduce the cost of production of the enterprise
(on the example of PJSC «Odeskabel»)»**

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty

« 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activities"»

(code and name of the specialty)

for the educational program «Enterprise economics and organization of entrepreneurial activity».

(title of the educational program)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2022.

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research is PJSC "Odeskabel", a cable industry enterprise.

The theoretical bases of economic essence of prime cost of production of the enterprise are considered in the work, classification of expenses and kinds of prime cost is investigated.

Technical, economic and cost indicators of Odeskabel PJSC products in the dynamics of years are analyzed.

Ways to reduce the cost of production of PJSC "Odeskabel" are proposed and substantiated.

Keywords: costs, production cost, enterprise, analysis, costs per 1 hrn. of sold products, efficiency.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Економіка підприємства та організація
підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Шляхи зниження собівартості продукції підприємства»
(на прикладі ПАТ «Одескабель»)
(назва теми)

Виконавець:
студент факультету ЦЗВФН
Прибилова Ганна Василівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Семенова Валентина Григорівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Посилення кризових явищ в економіці України, обмеженість доступу до джерел енергоресурсів та світові тенденції до зменшення обсягів видобування природних ресурсів обумовлюють постійні процеси здорожчання сировини та матеріалів і, як наслідок, зростання собівартості виробництва товарів та надання послуг. Собівартість продукції (робіт, послуг) є одним з важливих узагальнювальних показників діяльності підприємства, що відображають ефективність використання ресурсів; результати впровадження нової техніки і прогресивної технології; вдосконалення організації праці, виробництва і управління. Важливість вищевикладених проблем, необхідність їх глибокого теоретичного дослідження і практичного обґрунтування для підприємств України обумовлює вибір теми роботи, мету, структуру та напрямки дослідження, обумовили її актуальність.

Мета дослідження є дослідження економічної природи собівартості продукції та обґрунтування практичних заходів, спрямованих на зниження собівартості реалізації продукції як інструменту підвищення рівня ефективності діяльності ПАТ «Одескабель».

Завдання дослідження:

- вивчити теоретичні основи формування собівартості продукції підприємства, резерви та шляхи її зниження;
- провести аналіз виробничо-господарської діяльності ПАТ «Одескабель»;
- на основі проведеного аналізу витрат на виробництво продукції ПАТ «Одескабель» виявити можливі резерви зниження собівартості продукції;
- запропонувати та обґрунтувати шляхи зниження собівартості продукції підприємства ПАТ «Одескабель»;
- розрахувати економічний ефект від реалізації розроблених заходів щодо зниження собівартості продукції ПАТ «Одескабель».

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність ПАТ «Одескабель».

Предметом дослідження є собівартість продукції підприємства ПАТ «Одескабель» і шляхи її зниження.

Методи дослідження: метод статистичного, теоретичного, фінансового аналізу, метод порівняння та абстрагування.

Інформаційною базою дослідження є чинні нормативно-правові акти України щодо теми дослідження, підручники та учбові матеріали, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених за темою роботи, статистичні матеріали, дані обліку та звітності підприємства ПАТ «Одескабель» за 2019-2021 рр

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (31 найменування). Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 6 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи собівартості продукції підприємства»* розглянуто економічну сутність собівартості продукції підприємства, класифікацію витрат, види показників собівартості, фактори, які обумовлюють зміну витрат на виробництво продукції підприємства.

У другому розділі *«Аналіз собівартості продукції ПАТ «Одескабель»* проаналізовано динаміку основних показників діяльності ПАТ «Одескабель», досліджено динаміку зміни собівартості продукції підприємства.

У третьому розділі *«Шляхи зниження собівартості продукції ПАТ «Одескабель»* запропоновано та обґрунтовано заходи щодо зниження собівартості продукції ПАТ «Одескабель»

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Обсяги реалізації в 2021 році в порівнянні з 2019 збільшилися на 17,46 %. Дані зміни відбуваються з орієнтиром на тенденції на ринку кабельної продукції. Повна собівартість реалізованої продукції за досліджуваний період збільшилась на 14,43 %.

1. Показник фондівдачі у 2021 році в порівнянні з 2019 роком збільшився на 12,33 %. В ПАТ «Одескабель» спостерігається тенденція росту з 2019 року, це говорить про ефективність використання потужностей.

2. Спостерігається зменшення показника чисельності штатних працівників – на 1,5%. Разом з тим спостерігається збільшення фонду оплати праці на 7,16 % у 2021 році у порівнянні з показником 2019 року. Значне збільшення фонду оплати праці привело до збільшення середньомісячної заробітної плати на 8,79 %, що позитивно характеризує наявну на підприємстві систему мотивації та симулювання праці.

3. Продуктивність праці у 2021 р. в порівнянні з 2019 р. збільшилася на 19,30 %. Позитивною тенденцією є перевищення темпів зростання продуктивності праці над темпами зростання середньомісячної заробітної плати на 1 працівника в ПАТ «Одескабель».

4. Прибуток від реалізації продукції залежить від двох показників: від об'єму реалізованої продукції і собівартості реалізованої продукції. В ПАТ «Одескабель» спостерігаємо позитивну тенденцію до збільшення прибутку від реалізації продукції на 110,78 % в 2021 році у порівнянні з показником 2019 року.

5. Також відбувається зростання прибутку від операційної діяльності за досліджуваний період – на 85,66 %. Спостерігаються неоднозначні тенденції у зміні показників прибутку від операційної діяльності. Так, у 2019 році спостерігаємо збиток від звичайної діяльності на

суму 35910 тис. грн. Це пов'язано із зростанням фінансових витрат та інших неопераційних витрат в 2020 році. Відповідно до цих тенденцій у 2020 році підприємство отримало чистий збиток на суму 27104 тис. грн., а в наступному 2021 році підприємство отримало чистий прибуток на суму 55399 тис. грн. В цілому приріст чистого прибутку склав в 2021 році 212,69 % від показника 2019 року.

6. Спостерігається збільшення операційних витрат майже за усіма елементами протягом досліджуваного періоду. Найбільше збільшення відбулось за амортизацією – на 49,07 % в 2021 році у порівнянні з показником 2019 року. Також суттєво зростають матеріальні витрати – на 18,89 %; витрати на відрахування на соціальні заходи – на 9,71 % та на оплату праці за аналогічний період – на 7,16 %. Інші операційні витрати зменшились на 7,07 %. В цілому операційні витрати збільшились на 15,61 % протягом досліджуваного періоду.

7. Найбільшу питому вагу в структурі операційних витрат в ПАТ «Одескабель» займають матеріальні витрати та існує тенденція до зниження частки цих витрат: з 75,05 % в 2019 році до 77,19 % у 2021 році. Вагому частку в структурі операційних витрат займають також витрати на оплату праці, питома вага яких дещо зменшується: з 11,90 % в 2019 році до 11,03 % у 2021 році. Найменшу частку в структурі операційних витрат має амортизація і її питома вага має тенденцію до збільшення за досліджуваний період: з 1,97 % в 2019 році до 2,54 % в 2021 році. Результати аналізу, проведеного в другому розділі кваліфікаційної роботи показують, що на підприємстві існує тенденція до збільшення витрат на виробництво продукції.

8. Обґрунтовані заходи щодо зниження собівартості продукції ПАТ «Одескабель». Отримані результати щодо реалізації запропонованих заходів по зниженню собівартості продукції в ПАТ «Одескабель»: 1) Підвищення рівня використання виробничих потужностей підприємства (підприємство одержить економію собівартості в сумі 14692,23 тис. грн.). 2) Розширення ринку експорту продукції підприємства (підприємство одержить економію собівартості в сумі 19734,56 тис. грн.). Сумарна економія собівартості складе 34 426,79 тис. грн. (1,72 %).